

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

МІСІЯ ТА ПРОРОЦТВО Лесі Українки

Методичні поради
організаторам дитячого читання
до 150-річного ювілею Лесі Українки

Серія «Великі українці»

ЛЕСЯ
УКРАЇНКА
150 ІМЕН

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

МІСІЯ ТА ПРОРОЦТВО Лесі Українки

Методичні поради
організаторам дитячого читання
до 150-річного ювілею Лесі Українки

Серія «Великі українці»

Київ – 2021

УДК 027.625:[021.4:8

М 65

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.

Укладач Ю.В. Осадча.

Літературний редактор В.В. Зеленська.

«Місія та пророцтво Лесі Українки» : метод. поради до 150-річчя від дня народж. письменниці / НБУ для дітей ; авт.-уклад. Ю. Осадча. – Київ, 2021. – 32 с.

Дані методичні поради присвячені відзначенню 150-річчя від дня народження Лесі Українки (1871-1913). Вони містять короткий огляд її життя і творчості, а також розробки заходів. Матеріали адресовані працівникам бібліотек для дітей і педагогам.

© Національна бібліотека України для дітей, 2021

2021 рік в Україні (та й не тільки) – рік Лесі Українки. Здавалось би, про неї, яка ще за життя стала символом нашої батьківщини, відомо геть усе. Але великі на те і є великими, щоб переосмислювати їхні постаті, знаходити співзвучне сучасності й вічності, руйнувати стереотипи та бачити за ними живих людей.

Україна та воля – слова із першого вірша дев'ятилітньої дівчинки – стануть ключем до її життя, творчості і світогляду. Україну вона сміливо впише й у світову літературу, підносячи її слово до європейського рівня. Своєю творчістю (вірші та поеми, драматичні твори, переклади, публіцистика, проза) вона розширила традиційні тематичні й жанрові рамки, легко і невимушено «посявши» в Україні сюжети зі Стародавнього Єгипту, давньоєврейської історії, періоду раннього християнства, європейського середньовіччя. І це було настільки гармонійним, що сприймалося читачами як своє рідне, адже в обрисах чужих країн вгадувалася рідна Україна, а герої, які боролися, перемагали і гинули, виступали втіленням мужності й сили її народу.

Леся Українка (Лариса Петрівна Косач) народилася **13 (25) лютого 1871 р. у Звягелі (зараз – Новоград-Волинський)** у родині українських інтелігентів Петра Косача та Ольги Драгоманової. Завдяки матері, яка увійшла в історію нашої літератури як Олена Пчілка, дівчинка рано долучилася до літературної творчості. Великий вплив на формування її світогляду мав дядько, видатний український культурний та політичний діяч Михайло Драгоманов. Не навчаючись жодного дня у школі, Леся завдяки домашньому вихованню і самоосвіті стала однією із найосвіченіших людей свого часу. Ще з дитинства виявилися її здібності до поезії (перший вірш було написано у 9 років, перша публікація під псевдонімом Леся Українка – у 13), до мов, до музики і малювання. Протягом усього недовгого – лише 42 роки – життя поетеса мужньо боролася з туберкульозом кісток. Ця ж «тридцятилітня війна» змусила її тривалий час жити поза Україною. З кінця 1880 років Лариса Петрівна разом із матір'ю створила у Києві літературне об'єднання «Плеяда». Перша поетична збірка Лесі Українки «На крилах пісень» вийшла у 1893 році. На той же час припадає і перша спроба драматургії (драма «Блакитна троянда»), а трагічне кохання до Сергія Мержинського та написана за одну скорботну ніч «Одержима» стали поштовхом до ствердження Лесі Українки як драматурга. Її драматичні поеми та драма-феєрія «Лісова пісня» посіли гідне місце в історії не тільки української, але й світової літератури. Водночас пись-

менниця активно займалася перекладами українською мовою світових класиків (Гомера, Генріха Гейне, Адама Міцкевича, Віктора Гюго, Джона-тана Свіфта, Шекспіра, Байрона та ін.), писала публіцистичні статті, вела активне громадське життя, разом із чоловіком Климентом Квіткою організувала фольклорні експедиції. Клімат Єгипту і Кавказу, де в останні роки життя лікувалася Леся Українка, лише сповільнював хворобу, але не міг її спинити. Леся Українка пішла з життя **19 липня (1 серпня) 1913 р. у грузинському місті Сурамі**. Похована на Байковому цвинтарі в Києві.

Геніальна дочка України творила літературу для усіх українців, великих і маленьких. Вона приходить до найменших читачів мальовничими уривками зі своїх дорослих творів, віршованим спогадом «Як дитиною, бувало...», вишеньками-черешеньками, які «високо вирости на гіллі» (а як же ще їм досягнути?), розмовою матері й дитини про пташок взимку («не боїться морозу вона, не покине країни рідної»), казкою про горобчика, якого навчила розуму біда, – відчуваємо, як ненав'язливо і непомітно в дитячі душі засіваються зерна вічних істин буття. Для читачів-учнів 1-4 класів пропонуємо настільні ігри: кросворд-лабіринт. «Сходинки вгору, сходинки вниз» (додаток 1) і казкове доміно «Як горобчик розумнішав» за казкою «Біда навчить» (додаток 2). Це прекрасна можливість безпосереднього ознайомлення із творчістю Лесі Українки для найменших читачів, а також розвиток пам'яті, уваги, логічного мислення.

Для читачів-учнів 5-7 класів радимо провести квест «Як дитиною, бувало» (див.: «На крилах книг»: методичні поради до Всеукраїнського тижня дитячого читання – 2021 р.)¹, темою якого є дитячі роки поетеси. Такий захід має на меті не лише популяризувати творчість Лесі Українки, але й розвивати нестандартне мислення, уміння швидко приймати рішення, прищеплювати читачам любов до української літератури.

Творчу спадщину Лесі Українки можна представити на виставці-відео-презентації для читачів-учнів 8-9 класів² «Хто визволиться сам, той буде вільний. Україна і Українка» у 3-х розділах: «Хотіла б я піснею стати...» (вірші), «Десь. Колись. В якійсь країні» (поєми), «Я в серці маю те, що не вмирає» (драматургія)³. Поруч із виданнями поетеси ця форма роботи дає можливість використати різні цитати з її творів: як і добре знані, так і маловідомі, що сприятиме більш глибокому ознайомленню із творами поетеси. За допомогою презентації «Та вір мені, що я тебе любила» (до-

1 Див. за посиланням: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/603#page/30/mode/2up>

2 Наступні заходи також адресовані для даної вікової категорії читачів.

3 Див. за посиланням: <https://www.slideshare.net/nbkidskiev/ss-24841114>

даток 3) розкриємо одну із трагічних сторінок Лесиноного життя: її кохання до Сергія Мержинського, використавши при цьому вірші і листи поетеси, фото та картини, кадри із фільму М. Мащенко «Іду до тебе» (1971). У 2021 році відзначається ювілей не лише Лесі України, але й її найвідомішого драматичного твору драми-феєрії «Лісова пісня» (1911 р.). У презентації «Згадала наші ліси і затужила за ними: хто є хто в «Лісовій пісні»⁴ розповідається про історію написання твору та розглядаються її герої з точки зору народної міфології. Під час роботи над презентацією були використані як ілюстрації до «Лісової пісні», так і зображення міфологічних істот, а також фрагменти із фільму В. Івченка «Лісова пісня» (1961). Наприкінці презентації подається вікторина «Стежками «Лісової пісні». Також даному твору присвячується інтелектуальна гра «Мікрокосмос «Лісової пісні» (див.: «Читай. Думай. Твори»: методичні поради до Всеукраїнського тижня дитячого читання – 2016 р.)⁵

Вивчивши як і біографію, так і творчість Лесі Українки, рекомендуємо розробки інтелектуальних ігор: квізбук «Леся Українка: тільки факти» (додаток 4) та «Битва ерудитів» (додаток 5). Квізігри – найпопулярніші у Європі, вони легко адаптуються під літературний матеріал і можуть бути використані як самостійно, так і як елемент різноманітних заходів. Сподіваємося, що цікавою для читачів буде і «Битва ерудитів» – один із різновидів настільної гри. Але до таких заходів учасникам слід готуватися заздалегідь, оскільки вони потребують певної підготовки.

Леся Українка приходить до нас із дитячих років, щоб лишитися у нашому житті назавжди. Мабуть, ні про якого українського письменника, за винятком Тараса Шевченка, не знаємо так багато, як про Леся Українку. І це не випадково, адже нарівні зі своєю творчістю вона виховує власним прикладом – жити супроти обставин, бути мужніми, щоб не трапилося, не йти на жодні компроміси із совістю. «Мабуть, тому що сама в ранньому віці чистим дитячим серцем відчула правду свого народу, за яку він змагався і терпів гоніння, яка породжувала героїв і таврувала зрадників та була мірилом честі і ганьби».⁶

4 Див. за посиланням: <https://www.slideshare.net/nbkidskiev/ss-248410466>

5 Див. за посиланням: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/189#page/18/mode/2up>

6 https://www.google.com.ua/url?sa=t&frc=t&frc=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKFwjTutqkqdDwAhWOjyKHSgTcPsQFjAAegQIAXAD&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbu%2Fcgijrbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26121DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26image_file_name%3DPDF%2Fmznav_2013_6-8_3.pdf&usq=AOVYav1wG00t0ZhalvrWUDTgcxB

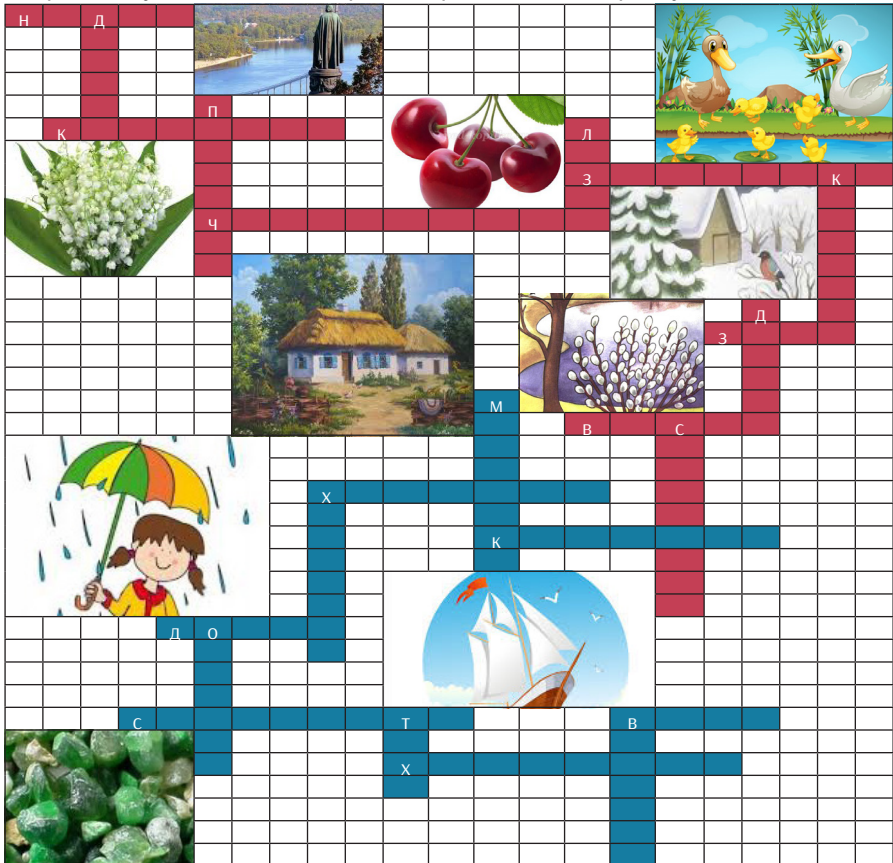
Сходинки вгору, сходинки вниз

Кросворд-лабіринт

Мета. Ознайомлення із віршами Ліси Українки для дітей.

Обладнання. Кросворд, картки із текстами віршів.

Умови гри. У грі беруть участь 2 учасника, які, розгадуючи кросворд, рухаються назустріч одне одному по червоній доріжці (згори вниз) та зеленій (знизу вгору). Учасники отримують картки із віршами і повинні вкласти у клітинки кросворду слово або кілька слів із того чи іншого вірша (кількість слів позначається плюсами в лівому кутку). Для підказки у клітинках кросворду зазначені перші літери слова, а також малюнки. Виграє той учасник, який першим пройде свою доріжку.

<p>++ Ні долі, ні волі у мене нема, Зосталася тільки надія сама. Надія вернутись ще раз на Україну, Поглянути ще раз на рідну країну, Поглянути ще раз на синій Дніпро. Там жити чи вмерти, мені все одно. («Надія»)</p>	<p>З гір на долину Біжу, стрибаю, рину! Місточки зриваю, Всі гребельки збиваю!.. Бо весняна вода, Як воля молода! (Уривок із «Лісової пісні»)</p>
<p>++ Росла в гаю конвалія Під дубом високим, Захищалась від негоди Під листям широким... Ой, понесли конвалію У високу залу, Понесла її з собою Панночка до балу. («Конвалія»)</p>	<p>В час гарячий, полудневий Виглядаю у віконце: Ясне небо, ясне море, Ясні хмари, ясне сонце. Тиша в морі... ледве-ледве Колихає море хвилі; Не колишуться од вітру На човнах вітрила білі. («Тиша морська»)</p>
<p>++ Поблискують черешеньки У листі зеленім. Черешеньки ваблять очі Діточкам маленьким... Раді б вишню з'їсти, Та високо лізти. («Черешеньки»)</p>	<p>Барвіночку мій хрещатий, Зелений, дрібний, Ой, я ж тебе викохала, Хороший, рясний! («Уривок із поеми «Русалка»)</p>
<p>Вже сон-трава перецвітати стала. От-от зозулька масличко сколотить, В червоні черевички убереться, І людям одмірятиме літа. Вже з вирію попрілітали гості, Он, жовтими пушинками вже плавлють На чистім плесі (каченята) дикі. (Уривок із «Лісової пісні»)</p>	<p>Як дитиною, бувало, Упаду собі на лихо, То хоч в серце біль доходив, Я собі вставала тихо. («Як дитиною, бувало...»)</p>

<p>++++</p> <p>«Мамо, їде вже зима, Снігом травицю вкриває, В гаю пташок вже нема. Мамо, чи кожна пташина В вирій на зиму літає?» – В ньонки спитала дитина. «Ні, не кожна, – одказує мати, Одне, бачиш, пташина сивенька, Скаче швидко отам біля хати, – Ще зосталась пташина маленька... Не боїться морозу вона, Не покине країни рідної, Не боїться зими навісної, – Жде, що знову прилине весна... Спів пташині потіха одна, – Хоч голодна, співа веселенько, Розважає пташине серденько, Жде, що знову прилине весна!». («Мамо, їде вже зима...»)</p>	<p>Спить озеро, спить ліс і очерет... Верба рипіла все: «Засни, засни», І снилися мені все білі сни. На сріблі сяли ясні самоцвіти, Стелилися незнані трави, квіти, Блискучі, білі... (Уривок із «Лісової пісні»)</p>
<p>Вже й сонечко в море сіда, У тихому морі темніє. Прозора, глибока вода Немов оксамит, зеленіє. («Вже сонечко в море сіда...»)</p>	<p>...Дивлюся ранком: Вже заволочене серпанком Сіреньке небо, далі став Помалу й дощик накрапати, І вогким холодком до хати Зайшов притихлий вітерець. («Дощик»)</p>
<p>Плине білий човник, хвилечка колише, Хвилечка гойдає, Плине білий човник, вітер ледве дише, Ледве повіває. («Плине білий човник»)</p>	<p>На зеленому горбочку, У вишневому садочку, Притулилася хатинка, Мов маленькая дитинка Стиха вийшла виглядати, Чи не вийде її мати. («На зеленому горбочку»)</p>
<p>Тішся, дитино, поки ще маленька, Ти ж бо живеш навесні. Ще твоя думка літає легенько, Ще твої мрії ясні. («Тішся, дитино...»)</p>	<p>Літо краснее минуло, Сніг лежить на полі, Діти з хати виглядають В вікна... шкода волі. («Літо краснее минуло...»)</p>

надія
ніп
р
к о н в

п а л і я
н
о
ч е р е ш е н ь к и
к
а

л і
з о з у л ь к а
т
е
м а л е
в е с н а
р д е
н е є
к о

Д и м т а
Т
и
н
а

д о щ и к а
к
с а
с а м о ц в і т и
и
т

х а т и н к а
ь
к р а с
а
и
х р е щ а т и й
о
р и л а

в о д а
і
і
р и л а

д о щ и к а
к
с а
с а м о ц в і т и
и
т

с а м о ц в і т и
и
т

Як горобчик розумнішав

Казкове доміно

Мета. Ознайомлення з казкою Лесі Українки «Біда навчить».

Умови. У грі беруть участь 2 або 3 учасники, які навмання розподіляють між собою картки. Якщо учасників двоє, то картка, яка лишилася, буде центральною, якщо троє – то методом жеребкування визначають того, хто викладає центральну картку. Мета гри – скласти текст казки за принципом доміно. Виграє той, хто першим викладе свої картки.

Обладнання. Картки із текстом.

Був собі горобець. І був би він нічого собі горобчик, та тільки біда, що дурненький він був.	Як вилупився з яйця, так з того часу нітрішки не порозумнішав.
Нічого він не тямив: ані гніздечка звити, ані зерна доброго знайти.	Тільки й того, що завзятий був дуже, – є чого, нема чого, а він вже до бійки береться.
Одного разу літав він зі своїм товаришем, теж молодим горобчиком, по дворі в одного господаря.	Літали вони, гралися, по смітничку громадили та й знайшли три конопляні зернятка.
От наш горобчик і каже: – Мої зернятка! Я знайшов! А чужий і собі: – Мої!..	
І почали битися. Та так б'ються, та так скубуться, аж догори скачуть, аж пір'я з них летить.	Бились, бились, поки потомились; сіли один проти одного, надулись і сидять; та вже й забулись, за що була бійка. Коли згадали: а де ж наші зернятка?
– Що ти кажеш? – питають горобці.	– Та то я дякую вам, що ви такі дурні. От поки ви здуру бились, то я з моїми курчатками поснідала вашими зернятками!
Нікому було вас бити та вчити! Якби вас хто взяв у добру науку, то, може б, з вас і птахи були!..	Чужий горобчик розсердився за таку мову. – Вчи своїх дурних курчат розуму, а з мене й мого розуму досить! – підскачив, тріпнув крильцем, цвірінкнув та й геть полетів.

А наш горобчик зостався й замислився.	«А правда, — думав він, — краще бути розумним. От курка розумна, собі наїлася, а я мушу голодний сидіти».
Подумав, подумав, та й почав просити курку: — Е, ні! — каже курка, — вибачай, серденько! Маю я й без тебе клопоту доволі, — он своїх діточок чималенько, поки то всіх до ума довести!	— Навчіть мене розуму, пані матусю! Ви ж такі розумні!
Зостався горобчик сам. Прилетів у гай, коли бачить, сидить зозуля на калині та все: «Ку-ку! ку-ку!». От він до неї:	
— Тіточко, навчіть мене розуму! У вас же нема своїх дітей; а то курки просив, то вона каже, що в неї й так багато клопоту.	— А я тобі от що скажу, — відповіла зозуля, — як у мене свого клопоту нема, то чужого я й сама не хочу! От, не мала б роботи, чужих дітей розуму вчити!
Полетів він геть аж на болото, а там ходив бузько і жаб ловив.	
— Пане, навчіть мене розуму. Ви ж такі розумні...	— Що, що, що? — заклекотів бузько, — тікай-но ти, поки живий! Я вашого брата!..
Горобчик мерщій від нього, ледве живий від страху. (Мал.б)	Бачить він, сидить на ріллі гава й сумує. От він до неї: — Чи не можете, дядиночко, мене розуму навчити?
— Та ні, синочку, я й сама його не маю. А от коли ти вже так хочеш, то полети до сови.	Вона, кажуть, вельми розумна-розумна, то, може, вона тобі що порадить. А я до того розуму не дуже, бог із ним!
Полетів горобчик питати, де сова сидить; сказали йому, що вона на сухому дубі в дуплі мешкає.	От він туди, — бачить, справді сидить сова в дуплі, тільки спить. Горобчик до неї: — Пані! Чи ви спите? Пані! пані!
Сова як кинеться, як затріпоче крилами: — Га? що? хто? — кричить, витріщаючи очі.	Горобчик і собі трошки злякався, а все-таки хоче свого дійти. — Та се я, горобець!..

<p>– Горобець? Який горобець? Не бачу! І яка вас лиха година по дневі носить? Осе нападуть! І вдень не дадуть заснути!..</p>	
<p>Горобчик не посмів її вдруге будити, сів собі на дубі та й почав ждати ночі.</p>	<p>Ждав, ждав, аж йому обридло. Коли се, як стало вже добре темніти, прокинулась сова та як заведе: – Гу-у-у!.. Гу-гу-гу-у-у!..</p>
<p>Горобчик аж отерп зо страху: хотів уже втікати, та якось утримався. Вилізла сова з дупла, глянула на горобчика, а очі в неї світять! Страх, та й годі!.. – Ти тут чого? – спитала.</p>	<p>– Я хотів би вас просити, – вибачайте ласкаво, – чи не могли б ви мене розуму навчити? Адже ви такі мудрі...</p>
<p>– Не на те я мудра, щоб дурнів розуму навчати! Хто дурнем вродився, той дурнем і згине.</p>	<p>Тікай-но ти, а то я голо-о-дна! – гукнула сова, та як засвітить очима...</p>
<p>Горобчик миттю як схопитись, полетів світ за очі, десь у гущавину заховався та там і проспав аж до самого ранку.</p>	<p>Спить горобчик та так міцно, коли се у нього над головою щось як заскрегоче: «Че-че-че!».</p>
	<p>Горобчик прокинувся, аж дивиться, сидить на сучку сорокабілобока та так скрегоче, аж очі заплющила. – З ким ви, паняно, так розмовляєте? – спитав її горобець.</p>
<p>– А тобі що до того? Чи ба, який цікавий! А хоч би й з тобою!</p>	<p>– Та я дуже радий, як зо мною. Я б вас просив, моя панно, щоб ви мене розуму навчили.</p>
<p>– А нащо тобі, мій молодчику, розум? Без розуму легше в світі жити та таки й веселіше! А ти, голубчику, ліпше красти вчися, от як я, то тоді й розуму не треба.</p>	<p>З великого розуму не тяжко й з глузду зсунутись; ти ось поговори зо мною, то я тебе навчу, як і без розуму прожити... – і заскреготала сорока, та що далі, то все хутчіш та все дрібніш...</p>
<p>– А бодай тобі заціпило, скреготухо! – крикнув горобчик, – ото глушить!</p>	<p>Сів собі горобчик на полі та й думає: «Де я того розуму навчуся? Скільки світа злітав, а щось небагато навчився, хіба уже воно так і зостанеться...»</p>
	<p>Зажурився він, поглядає сумно по полю, а по полю чорний крук ходить, та так поважно.</p>

<p>«Ну, ще в сього поспитаю; се вже востаннє», – подумав горобчик.</p>	<p>– Навчіть мене розуму! – звернувся він просто до крука, – я вже давно його шукаю, та ніяк не знайду.</p>
<p>– Розум, молодче, по дорозі не валяється, – мовив поважно крук, – не так-то його легко знайти!</p>	<p>А я тобі от що скажу: поки біди не знатимеш, то й розуму не матимеш. От тобі моя наука. А тепер іди, мені ніколи.</p>
<p>Полетів горобчик, засмутився. «Що то мені така наука?», – гадає собі.</p>	<p>Посумував трохи, що мусить без розуму жити, а потім і забув. Почав знов гуляти веселенько. Ні гадки йому. І не зоглядівся горобчик, як і літечко минуло.</p>
<p>Настала осінь з вітрами холодними, з дощами дрібними, а дедалі й сніжок став перепадати.</p>	
<p>Біда горобчикові – холод, голод! Вночі де не сяде, спати не може, так холодний вітер і пронизує; вдень їсти нічого, бо все зібрано в клуні.</p>	<p>От і почав наш горобчик до розуму приходити – годі сваритися!</p>
<p>Куди горобці летять, і він за ними; що вони знайдуть, то і він поживиться, та все без сварки, без бійки.</p>	<p>То горобці його й не женуть від себе, – а перше то й близько не підпускали.</p>
<p>Побачив горобчик, як інші пташки в теплих гніздечках сидять, почав він і собі придивлятися, як то гнізда будуються.</p>	<p>Почав він пір'ячко до пір'ячка збирати, соломку до соломки складати та гніздечко звивати. Так статкує наш горобчик, так дбає!</p>
<p>Перезимував він зиму щасливо, а на весну вже став великим та мудрим горобцем.</p>	<p>Сидів він у гніздечку не сам, а з горобчиною, і четверо яєчок у гніздечку лежало.</p>
<p>Як виклюнулись гороб'ята, то горобцеві новий клопіт – годувати діточок та вкривати, та глядіти, та од хижого птаства боронити, – не до гуляння було!</p>	
<p>«Які ви, пане сусідоньку, мудрі! І де ви того розуму навчилися?», – питають було його.</p>	<p>А він було тільки голівкою кивне. «Біда навчила!», – каже.</p>

«Та вір мені, що я тебе любила...»

Сценарій літературної композиції

<https://www.slideshare.net/nbkidskiev/ss-248410809>

Дійові особи. Ведучий, Леся, Сергій.

(На екрані висвітлюється фото Лесі Українки і Сергія Мержинського).

Ведучий. «Любов абсолютної справедливості не знає, але в тім її вища справедливість. В світі стільки несправедливо-прикрого, що якби не було несправедливо-лагідного, то зовсім не варто було б жити». (Леся Українка).

(Леся і Сергій виходять і стають на різних кінцях сцени. Під час діалогу наближаються один до одного).

Сергій.

Королівно, ясна панно,
ви себе навек згубили!
Що з'єднало вас зо мною,
вбогим лицарем без спадку?

Леся.

Мій лицарю, любий пане,
се мені гірка образа, –
я ж не звикла продавати
свого серця за червінці!

(Уривок із фільму «Igy do тебе» (8 хв. 53 с. – 9 хв. 20 с.).

<https://www.youtube.com/watch?v=Ac5VSae7hyE>

Леся. Він мало знав життя і тим тяжче для нього були його грубі поштовхи. Будучи найбільш зворушливим і ніжним товаришем, до себе Сергій викликав гаряче дружнє ставлення, але, однак, завжди почував себе самотнім, і його улюблений вислів лунав дуже песимістично: «Будь нещасливий, і ти будеш самотній».

Сергій. Ніжна, тендітна, але внутрішньо незламна, жінка з великими сумними очима, своєю поштаттю вона скоріше нагадувала дівчину-гімназистку... Я згодом довідався: коли фізичний біль ставав нестерпним, вона лягала на ялтинський вулиці і чекала, доки він мине. Лікар зізнавався, що такого мужнього пацієнта, як моя тендітна Леся-Лорочка, у нього не було ніколи...

Леся. Відмовити йому у прогулянках до Ай-Петрі, незважаючи на біль у тілі, я не могла. Як ніжно тримав він мене під руку, підтримуючи, аби не впала! Нічого не було потрібно окрім того, щоб він був поруч. Його внутрішнє благородство було співзвучно моїй душі, його очі і голос, теплі руки надихали і давали насагу жити і творити... Місяць минув, як один день, і залишалось у самотині блукати по тим місцям, де ми були удвох, подумки розмовляти із коханим, і згадувати...

Сергій. З Мінська я написав листа, де повідомив, що наш театр готовий поставити її «Блакитну троянду».

Леся. Я дуже зраділа і не зрозуміла, чому він згодом ніколи не торкався цієї теми.

Сергій. Це був привід... щоб продовжити знайомство.

Леся. Я зрозуміла...

Сергій. Ви якийсь час уникали мене, і я вирішив... тобто, зрозумів...

Леся. Ні, не кажіть... не кажіть нічого... Ми все розуміли з самого початку... Я ніколи не буду Вашою дружиною, не народжу Вам дітей, я не маю права навіть на поцілунок... Хвороба в нас обох забрала усе... (Розходяться по сцені).

(Відео «Твої листи завжди пахнуть зів'ялими троянками...»).

<https://www.youtube.com/watch?v=GQzSbWpSxxk&pbjreload=101>

Леся.

То, може, станеться і друге диво
Євангельське? Прийду, як Магдалина,
Тобі віддять останню послугу,
І саме в ту хвилину, як у тузі
Я буду гірко плакати, що навіки
Тебе втерляла, — раптом я побачу,
Що ти воскрес і просіяв від слави
Життя нового і нових надій.
І я впаду в нестямі на коліна,
І руки простягну до тебе, і на ймення
Тебе покличу вголос... Але ти?
Що скажеш ти тоді?

Ведучий. Їхня дружба-любов тривала майже три роки: кілька разів Сергій і Леся бували одне в одного у гостях. Його здоров'я тануло на очах. Лариса Петрівна ламала усі стереотипи жіночої поведінки: ані нарече-

на, ані кохана вона вела себе як найвідданіша дружина. Оббивала пороги канцелярій, добиваючись для нього посади у Криму. Писала статті, а виручені кошти витратила на його лікування... Наприкінці 1900 року Леся дізналася, що коханому лишилося жити лічені тижні. Вона виїхала до Мінська. Ніщо не могло зупинити її – ні власна хвороба, ні чужа воля...

Леся.

Все, все покинуть, до тебе полинуть, –

Мій ти єдиний, мій зламаний квіте!

Все, все покинуть, з тобою загинуть,

То було б щастя, мій згублений світе!

(Уривок із фільму «Igy do тебе» (33 хв. 08 с. – 36 хв.33 с.).

<https://www.youtube.com/watch?v=Ac5VSae7hyE>

Леся. У сьому правда те, що я не покину його так, як його покинули інші його друзі. Я з ним останусь, поки буде треба... Чому ніхто навіть не зазирає до нього? Бояться? Невже вони думають, що проживуть два життя? Смішно... Він їх простив... Але я нікого не хочу прощати!

Ведучий. У ніч з 18 на 19 січня Сергієві стало зовсім погано. Він був у маренні, кров линула горлом – здавалося, що це вже кінець... У цю ж страшну ніч біля його ліжка Леся Українка написала «Одержиму» – пісню великої любові, великої ненависті і великої непокори. Із безнадійного року смерті, із вогню власної душі вона викресала, як іскру, ім'я – Маріам... *(Леся відходить на авансцену. Сергій лишається у глибині сцени).*

Леся.

Він їм простив. Він їм усе простив.

Вони те чули, і на віки вічні

Його слова потіхою їм будуть.

Та тільки я непростена зосталась!

Я всіх і все ненавиджу за нього:

І ворогів, і друзів, і юрбу...

Сергій *(бере до рук Біблію, читає).* ...Любов довготерпить, милосердствує, любов не заздрить, любов не величається, не гордиться...⁷

Леся.

Умер він, зраджений землею й небом,

як завжди, самотній. А тепер

я тут сиджу, як завжди, самотня,

даремні сльози ллю і проклинаю

7 1-ше послання Апостола Павла до коринтян, 13: 4-8

все те, що він любив, і з кожним словом
все більш надію трачу на рятунок...

Сергій. Любов не безчинствує, не шукає свого, не роздратовується, не мислить зла, не радіє неправді, а радіє істині...

Леся.

Ой, горе! В той час, як всі громадою зберуться
згадати того, кого я так любила,
я буду всім чужа і одинока,
не признана ніким, бо сам Месія
не признавав мене...

Сергій. ...усе покриває, всьому вірить, всього надіється, все переносить... Любов ніколи не перестає, хоча і пророцтва припиняться, і мови замовкнуть, і знання зникне...

Леся. О, сине Божий!

Нехай в моїм житті все, все неправда,
та вір мені, що я тебе любила.

Чи ти гадав, — я не зрелась себе?

Зрелась! я прокляла себе і душу,
ту душу, що не хтів прийняти Месія
собі на жертву. Де ж ще більше горе,
як не могли віддати за друга душу?..

(Сергій йде зі сцени).

Ведучий. Він прожив після того трохи більше місяця... В останні тижні майже не розмовляв. Помер на її руках, точніше, у її обіймах... А їй Господь відмірив ще дванадцять років життя...

Леся *(бере до рук дві троянди).*

Ти не хтів мене взяти, полишив мене тут на сторожі,
Ти мені заповідав скрасити могилу твою
В білий мармур, і плющ, і криваві осінні рожі,
Ти мені заповідав носити жалобу мою
Так, як носять в легендах царівни мовчазні, хороші...

Не здаюсь я царівною людям в жалобі моїй.

Ох, як часто мене опановують сни зловорожі,
Сниться все, що я голову радо на страту несу,
Але то тільки сни, — я повинна стояти на сторожі,
Бо мені заповідано в спадок жалобу й красу,
Білий мармур, і плющ, і криваві осінні рожі...

Битва ерудитів

Для читачів-учнів 8-9 класів

Мета. Популяризація творчості Лесі Українки та літератури про неї.

Обладнання. Ігрове двокольорове поле у вигляді таблиці (10 на 20) із пронумерованими вроздріб клітинками від 1 до 100 (непарні числа знаходяться на зеленому полі, а парні – на червоному), 100 червоних і 100 зелени карток, таблиця з питаннями (для ведучого).

Умови. У грі беруть участь дві команди не більше 4-х осіб. Вони обирають для себе поле і за допомогою жеребкування визначається право першого ходу. Під час гри кожній команді надається 5 інтернет-підказок. Гравець вибирає цифру на своєму полі і відповідає на запитання або діє згідно інструкції ведучого (пропускає хід, захоплює певну кількість чужих карток, замінюючи їх на свої). Захоплювати чужу територію потрібно по горизонталі або вертикалі, але не від центру. Якщо на ній опиняється пронумерована картка, то право ходу має та команда, яка першою відповіла на питання. Виграє та команда, яка захопить якомога більше території.

31				63			99		9
	85	47						57	
77					35	23			
			81				43		
									27
	5	75	25	1					
						17	83		
								11	
39	67		95						
					33	69			
65		15		49					37
	93		71				29		
		21			13				73
7				97			87	3	
			41			45			
	55								91
				19			79	53	
						59			
51		89							61
			12						40
8						44			
	58	74		84				72	
100									66
					6	90	42		
68			32						

	2	78		60			56	94
					50	22		
	92							14
36		26	54	82			64	
		98			28			34
				46		52		
	38				88			70
16			10					76
		62					30	
	96				18			
			86					4
24		20				48		80

Питання і відповіді

	Питання	Відповідь	Кількість карток
1	+++	Право захоплення карток на чужому полі	3
2	Скільки мов знала Леся Українка?	7	3
3	+	Право захоплення картки	1
4	Який підручник написала Леся Українка?: з історії; з мови; з математики	3 історії	2
5	Який твір не належать Лесі Українці: «Бояриня», «Царівна», «Кассандра»?	«Царівна»	1
6	-	Пропустити хід	
7	Хто такий Михайло Українець: син; дядько; племінник.	Псевдонім дядька Михайла Драгоманова	5
8	Який київський театр носить ім'я Лесі Українки?	Національний академічний театр російської драми	2
9	+++	Право захоплення карток	3
10	Яке слово ввела в українську мову Леся Українка? («Місяць ясененький промінь тихесенький кинув до нас»)?	Промінь	5
11	+	Право захоплення картки	1
12	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
13	Прізвище Лесі Українки в останні роки життя	Косач-Квітка	1
14	+	Право захоплення картки	1
15	Яка подія стала причиною написання вірша «На 100-літній ювілей української літератури»?	Встановлення пам'ятника Іванові Котляревському у Полтаві	4

16	Хто назвав Леся «єдиним мужчиною на всю новочасну соборну Україну»?	Іван Франко	3
17	++	Право захоплення карток	2
18	Виправити помилку: Леся Українка. Лілея.	Леся Українка. Лелія	4
19	Який цикл віршів відкрив першу поетичну збірку Лесі Українки?	«Сім струн»	3
20	Який композитор написав балет «Лісова пісня»?	Михайло Скорульський	4
21	+++	Право захоплення карток	3
22	Розшифрувати назву драматичної поеми Лесі Українки: «180 секунд».	«Три хвилини»	3
23	Яке слово ввела в українську мову Леся Українка? («Я їм тоді проспівую все, що колись ти для мене співав, ще як напровесні тут вигравав, мрії збираючи в гаю...»)	Напровесні	5
24	Твір «Досвітні вогні» це: поема; вірш; казка	Вірш	1
25	Перший вірш Лесі Українки	«Надія»	1
26	Як перекладається назва вірша «Fiat pox»?	«Хай буде п'ятьма»	5
27	+	Право захоплення картки	1
28	-	-	
29	Назва сонету у циклі «Сім струн», який відповідає ноті фа?	«Фантазія»	2
30	+++	Право захоплення карток	3
31	Що описала Леся Українка у вірші: І все було палким в годину творчу: І небо, і земля, і камінь, і різець, І серце майстра; мов гарячий присок, Летіли з-під різця уламки дрібні. І згодом на розпеченім піску З'явився твір, немов жива потвора: Ліниве тіло лева простяглося, Мов спекою пригнічене в полуднє, Та загадкова людська голова Здіймалась гордо і дивилась просто Камінним поглядом поперед себе, А на устах був усміх зловорожий. Той погляд і той усміх був страшніший, Аніж убійче сонце у пустині.	Сфінкса	5
32	-	Пропустити хід	

33	Твір «В катакомбах» це: драматична поема, драма-феєрія, комедія.	Драматична поема	2
34	++	Право захоплення карток	2
35	Місце дії драми-феєрії «Лісова пісня».	Волинь	1
36	+	Право захоплення картки	1
37	З яким музичним інструментом прощалася Леся у віршах?	Фортепіано	1
38	Які квіти найчастіше зустрічаються в інтимній ліриці Лесі Українки?	Троянди	3
39	++	Право захоплення карток	2
40	Як звали героїню драматичної поеми «Одержима»?	Маріам	2
41	+		
42	Із якого твору слова: «Ні! Я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає»?	«Лісова пісня»	2
43	-		
44	Як називається фільм Миколи Мащенка про Лесю Українку і Сергія Мержинського?	«Іду до тебе»	4
45	Якою мовою був написаний вірш «Іmpromtu»? (французька; російська; італійська)	Російська	5
46	++		2
47	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
48	+		1
49	Грузинське місто, де завершився земний шлях Лесі Українки	Сурамі	2
50	+++		3
51	В якій стародавній країні відбувається дія драматичної поеми «Оргія»? (Греція; Єгипет; Вавилон)	Греція	3
52	-		1
53	Автор та назва книги німецького поета, яку перекладала Леся Українка	Г. Гейне. «Книга пісень»	5
54	Назвіть 3-ох героїв «Лісової пісні» – міфічних істот		2
55	Легендарний співець і музикант, герой давньогрецьких міфів та поеми Лесі Українки	Орфей	4
56	Яке оповідання Лесі Українки є цитатою з вірша Т. Шевченка?	«Така її доля»	4

57	-		
58	Як звали головну героїню драматичної поеми «Бояриня»?	Оксана	2
59	Де розташований родинний маєток на Волині, де зростала Леся	с. Колодяжне	1
60	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
61	++		2
62	Хто в «Лісовій пісні» мовив: «Я вільна! Я вільна, як вода!»: Мавка; Русалка; Русалка Польова	Русалка	2
63	-	Пропустити хід	
64	+++		3
65	++		2
66	За що присуджується Премія Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки?	За кращі твори для дітей та юнацтва в галузі літератури, театрального мистецтва, кіно	3
67	На якій грошовій купюрі зображена Леся Українка?	200 гривень	1
68	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
69	Коли відбуваються події у творі «Бояриня»? : визвольна війна Богдана Хмельницького; Руїна, початок ХХ ст.?	Руїна	2
70	Перший драматичний твір Лесі Українки: «Одержима»; «У пущі»; «Блакитна троянда».	«Блакитна троянда»	2
71	-		
72	+		1
73	Яке небесне тіло названо Лесиним ім'ям? (планета; астероїд; зірка)	Астероїд	4
74	++		2
75	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
76	Твір «Твої листи пахнуть зів'ялими трояндами» це: вірш; поема; вірш у прозі	Вірш у прозі	3
77	+++		3
78	Скандинавська русалка, героїня поеми Лесі Українки	Віла	3

79	Скільки братів і сестер мала Леся Українка?	2 брати і 2 сестри	2
80	З яким героєм «Лісової пісні» Леся Українка була знайома особисто?	Дядько Лев	3
81	Розплутати назву драматичних поем: «В катакомбах, на полі крові», «В дому роботи», «В краю неволі».	«В катакомбах», «На полі крові», «В дому роботи, в краю неволі».	3
82	+++		3
83	В якому місті в Криму знаходиться музей Лесі Українки?	Ялта	2
84	+		1
85	Головні герої драми «Камінний господар»	Дон Жуан і Донна Анна	3
86	Твір Лесі Українки про виховну силу несприятливих обставин	Казка «Біда навчить»	2
87	Старовинна і сучасна назва міста, де народилася Леся?	Звягель (Новоград-Волинський)	2
88	++		2
89	Які твори Лесі Українки написані на біблейську тематику: «Йоганна, жінка Хусова», «Самсон», «Єврейські мелодії»	Усі відповіді правильні	5
90	++		2
91	Герой поеми Лесі Українки, який воював за свободу Шотландії	Роберт Брюс	3
92	-		
93	+++		3
94	Процитувати будь-який вірш Лесі Українки (не менше двох рядків)		3
95	Які поети згадуються у вірші «Кримські спогади»?	Олександр Пушкін і Адам Міцкевич	5
96	Яка поема написана на основі середньовічного роману?	«Ізольда Білорука»	4
97	+		1
98	Місто, де була написана драматична поема «Одержима»: Київ, Берлін, Мінськ	Мінськ	3
99	+++		3
100	Якою була мета фольклорної експедиції, організованою Лесею Українкою та Климентом Квіткою?	Запис кобзарських пісень	5

Леся Українка: тільки факти

Квізбук для читачів-учнів 8-9 кл.

Мета. Популяризація творчості Лесі Українки та літератури про неї.

Умови гри. Гра складається із 5 тематичних раундів по 5 питань у кожному. Команди слухають питання, записують у бланки відповіді і здають наприкінці раунду. За правильну відповідь надається 1 бал.

I раунд. Одне слово

1. Переклад домашнього ім'я Лесі Українка «Зея». (*Билинка*)
2. Хвороба, яку поетеса назвала «тридцятилітньою війною». (*Туберкульоз*)
3. Журнал, у якому з'явилася перша публікація під псевдонімом «Леся Українка». («*Зоря*»)
4. Родинне літературне об'єднання матері і дочки Косачів. («*Плеяда*»)
5. Остання прижиттєва поетична збірка. («*Вігзуки*»)

II раунд. Напам'ять! (вставити слово або продовжити рядок вірша)

1. До тебе, ..., наша бездольная ..., (*Україно, мати*)
... наша перша озветься. (*Струна*)
І буде струна урочисто і тихо лунати,
І ... по світу поллється. (*пісня*)

2. Ні, я буду... (*крізь сльози сміятись*),
Серед лиха... (*співати пісні*),
Без надії ... (*таки спогіватись*)
Жити буду! (*Геть, думи сумні!*)

3. Мій ... друже! Мушу я з тобою (*давній*)
Розстатися ... Жаль мені (*надовго*).
З тобою звикла я ... журбою (*ділитися*),
Вповідувать... веселі і сумні (*думки*).
4. Як дитиною... (*бувало*)

Упаду... (собі на лихо)
То хоч... (в серце біль доходив)
Я собі ... (вставала тихо).
... мене питали, («Що, болить?»)
... не признавалась. (Але я)
... малою горда: (Я була)
... я сміялась. (Щоб не плакати).

5. ... чому ти не твердая..., (Слово, криця)
Що серед ... так ясно іскриться. (бою)
Чом ти не ..., безжалісний..., (гострий, меч)
Той, що здима вражі ... з плеч. (голови)
..., моя ти єдина..., (Слово, зброя)
Ми не ... загинуть обоє, (повинні)
..., в руках невідомих братів (може)
Станеш ... кращим мечем для... (ти).

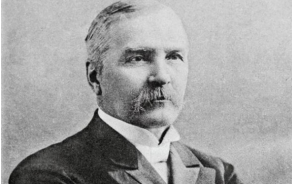
Раунд III. Хто? (впізнати на фото)

Підпис-підказка. Його ім'я носить Національний педагогічний університет.
(Михайло Драгоманов)

Підпис-підказка.
І все життя твоє буду, дитя моє,
Серцем тебе пильнують,
І спочування повік таке саме
Буду тобі уділять.
(Олена Пчілка)

Підпис-підказка. «Різдвяна ніч», «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба», «Енеїда» і малюнок нотного стану. (Микола Лисенко).

Підпис-підказка. Його прізвище можна знайти у списку дворянських родів Мінської губернії, а в історії української літератури він пов'язаний із драмою «Одержима». (Сергій Мержинський)

Підпис-підказка. «Людина», «Царівна». (Ольга Кобилянська)

Раунд IV. А ви таке читали? А ви таке бачили? А ви таке чули?

Розплутати назви.

1. «Віла», «Роберт Брюс, камінний господар», «Осіньна пісня», «Король шотландський», «Лісова казка», «Руфін і Ізольда Білорука», «Присціла», «Одержима в катакомбах», «Посестра». («Віла-посестра», «Роберт Брюс, король шотландський», «Камінний господар», «Осіньна казка», «Лісова пісня», «Руфін і Присціла», «Ізольда Білорука», «Одержима», «В катакомбах»).

2. Не поет, хто забуває,
Про страшні народні рани,
Щоб собі на білі руки
Золоті надіть кайдани.
(«Давня казка»)

3. «Побратиме, то не чорна галич,
Тільки турки гору облягають,
Облягають, хмароюймають,
Хутко нас вони обступлять колом».
(«Віла-посестра»)

Відео.

4. <https://www.youtube.com/watch?v=80C64xX61kY>
(«Бояриня»)
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Y1nrfmAE9II>
(«Одержима»)

Раунд V. Географія

1. Маєток Косачів на Волині. (Нечимне, Жаборинці, Колодажне)
2. Місто, де народилася Леся Українка. (Луцьк, Звягель (Новоград-Волинський), Київ)
3. Європейське місто, пов'язане з іменем дядька Лесі Українки Михайлом Драгомановим. (Париж, Софія, Берлін)
4. Країна із вірша «Сфінкс». (Єгипет, Ізраїль, Грузія)
5. Країна, де закінчилося Лесине життя. (Україна, Єгипет, Грузія)

Інформаційні джерела

Книги.

Горянич М. Леся Українка і я : оповід. про життя поетеси Л. Українки / М. Горянич ; іл. Т. Гущиної. – Київ : Зелений Пес, 2011. – 47 с. : іл. – (12 балів. Українська література).

Ільченко О. Олесь Ільченко про Леонардо да Вінчі, Карла Ліннея, Жюль Верна, Джона Рокфеллера, Лесю Українку, Вінстона Черчилля : оповідання / О. Ільченко ; худож. М. Баликін. – Київ : Антологія, 2019. – 91, [1] с. : іл. – (Життя видатних дітей).

Леся Українка – дітям / упоряд., передм. Д. Іваницької ; худож. оформ. О. Модли. – Львів : Апріорі, 2011. – 61, [1] с. : іл., фотоіл., портр., репрод. – (Апріорі - дітям).

Леся Українка: сюжети з життя: в іл. і док. / Авт.-упоряд. Н. Чіп, І. Веремеєва. – Київ: Спалах, 2001. – 166 с.: іл. – Бібліогр.: с.166.

Статті.

Арабески до вірша «Contra spem spero!» : 130 років – Леся Українка «Contra spem spero!» // Шк. б-ка. – 2020. – № 1. – С. 60-63.

Білошина Т. «Творча смакота» : літ. кафе : масові заходи / Т. Білошина // Шк. б-кар. – 2019. – № 6. – С. 30-31.

Борис О. Лесиними стежками : [сценарій свята] / О. Борис, Л. Остапова // Почат. шк. – 2019. – № 3. – С. 57-59.

Герєга І. «Свіча, запалена від Бога»: сценарій заходу / І. Герєга // Укр. мова і л-ра в шк. України. – 2018. – № 10. – С. 55-59. – Бібліогр.: с. 59.

Грановська О. Красу природи розуміти серцем вчись! Пейзажна лірика Лесі Українки. Малювання композиції «Природа» : («Образотворче мистецтво» + «Українська література», 6-й клас / О. Грановська // Мистецтво в шк. (музика, образотворче мистецтво, худож. культура). – 2019. – № 7. – С. 11-13.

Гринів О. Екзистенційна несумісність козаків і москалів у драматичній поемі Лесі Українки «Бояриня» : спадщина / О. Гринів // Слово Просвіти. – 2019. – 5-11 вересня. – С. 10-11.

Діба А. Дещо про щасливу/нешасну жінку Лесю Українку та чоловіків у її житті / А. Діба // Укр. літ. газета. – 2020. – 27 березня. – С. 16-17. – Бібліогр.: с. 17.

Іваченко О. Вона мала право сказати: «Обернуся в легенду» : [про життя і творчість Лесі Українки] / О. Іваченко // Журавлик. – 2019. – № 2. – С. 1, 11.

Карп'юк А. «Милий мій! Ти для мене зруйнований храм» : національна еліта / А. Карп'юк // Слово Просвіти. – 2018. – 9-15 серп. – С. 13.

Козлова О. Перший «екологічний зойк» в українській літературі : показовий урок за драмою-феєрією «Лісова пісня» / О. Козлова // Дивослово. – 2018. – № 2. – С. 25-28.

Кольба Г. Леся Українка. «Хотіла б я піснею стати...» : тема гармонійного єднання людини з природою / Г. Кольба // Укр. мова та л-ра (Шк. світ). – 2018. – № 19-20. – С. 64-67. – Бібліогр.: с. 67.

Константинівська О. Майстерність на кінчиках пальців : Леся Українка – уміла вишивальниця : традиції / О. Константинівська // Україна молада. – 2020. – 31 липня-1 серпня. – С. 13.

Корнесс П. Британець, якого зачарувала «Лісова пісня» : «Українська культура заслуговує на краще висвітлення у світі». – Патрік Корнесс / П. Корнесс; бесіду вела Т. Ларько // День. – 2018. – 17-18 серп. – С. 31.

Кулик О. «Леся Українка – славна донька України» : літ. калейдоскоп / О. Кулик // Шк. б-кар. – 2020. – № 3. – С. 23-26.

Левченко Г. Леся Українка – enfant terrible українського народництва : Едипів комплекс інтелектуального життя в епістолярній версії Лариси Косач / Г. Левченко // Дивослово. – 2019. – № 3. – С. 45-53. – Бібліогр.: с. 53.

Огер К. Ходить слово твоє по Волині, ходить слово твоє по світу : донька твоя, Україно / К. Огер // Журавлик. – 2020. – № 12. – С. 10-11.

Пилипенко Г. Закордонні мандрівки Лесі Українки : екзотика незвіданих країв завжди вабила Лесю Українку / Г. Пилипенко // Слово Просвіти. – 2019. – 13-19 червня. – С. 16.

Пилипенко О. Проблема зради і прощення в «Лісовій пісні» Лесі Українки : українська література, 10 кл. / О. Пилипенко // Укр. мова і л-ра в шк. України. – 2018. – № 10. – С. 43-44.

Римська В. Музей на малій батьківщині Лесі Українки : штрихи / В. Римська // Слово і Час. – 2019. – № 11. – С. 78-80.

Романовська А. Леся Українка «Давня казка». Ідея служіння митця народів : 8 клас / А. Романовська // Вивчаємо укр. мову та л-ру. – 2019. – № 3. – С. 6-10. – Бібліогр.: с. 10.

Савчук Е. Краса природи України очима Лесі Українки : заняття для дітей старшого дошкільного віку : музичне мистецтво / Савчук,

Елла // Дитячий садок. Мистецтво (Шкільний світ). – 2019. – № 6. – С. 28-30.

Сімчук О. Леся Українка і вередливі кобзарі : як починався український звукозапис / О. Сімчук // Літ. Україна. – 2019. – 3 серпня. – С. 20.

Сірук В. Проза Лесі Українки: мистецькі контексти, інтерпретації / В. Сірук // Дивослово. – 2020. – № 10. – С. 52-59. – Бібліогр.: с. 59.

Солоненко М. А в Нечимному лише дуби шуміли, або Чи потрібна скупим поезія : у обласному центрі завершився Міжнародний літературно-мистецький фестиваль «Лісова пісня» / М. Солоненко // Голос України. – 2018. – 11 верес. – С. 6.

Сукач Н. Чоловіки Лесі Українки: секрети особистого життя великої жінки : така талановита, впевнена, розумна, неймовірно сучасна і прогресивна... / Н. Сукач // Укр. літ. газета. – 2020. – 28 лютого. – С. 5.

Терещенко А. Донжуанство в драмі Лесі Українки «Камінний господар» на тлі світової традиції / А. Терещенко, Ю. Овчаренко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2019. – № 31-33. – С. 43-49. – Бібліогр.: с. 48-49.

Україна. Верховна Рада. Про відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки : постанова Верховної Ради України, 8 лют. 2018 р. // Урядовий кур'єр. – 2018. – 1 берез. – С. 4.

Леся Українка – потужний духовний світоч: до дня народження Лесі Українки : сценарій / Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека // Шк. бібл.-інформац. центр. – 2019. – № 1. – С. 65-73. – Бібліогр.: с. 33.

Філіпенко О. «Завжди в моді українська книга» : книжкове дефіле для учнів 9-11 кл. : масові заходи / О. Філіпенко // Шк. б-кар. – 2019. – № 6. – С. 32-35. – Бібліогр.: с. 35.

Цуркан Л. Ти себе Українкою звала : [сценарій] / Л. Цуркан // Розкажіть онуку. – 2019. – № 1. – С. 29-30.

Яремко Н. Леся Українка – дітям : на допомогу вчителів / Н. Яремко // Журавлик. – 2018. – № 8. – С. 4.

Інтернет-сайти.

9 речей, яких може навчити Леся Українка // На урок: освіт. проєкт. – 2021. – 24 лют. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/9-rechey-yakih-mozhe-navchiti-lesya-ukra-nka>

Дорога до Лесі. – Режим доступу: <http://lucl.kiev.ua/index.php/probiblioteku-3/doro-ha-do-lesi>

Рудяченко О. Леся Українка. «Порятуй мене від самої себе» // Укрінформ. – 2021. – 31 берез. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3063075-lesa-ukrainka-poratuj-mene-vid-samoi-sebe.html>

Леся Українка. Енциклопедія життя і творчості. – Режим доступу: <https://www.l-ukrainka.name>

МІСІЯ ТА ПРОРОЦТВО ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Методичні поради
організаторам дитячого читання
до 150-річного ювілею Лесі Українки

Серія «Великі українці»

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.
Укладач Ю.В. Осадча.
Літературний редактор В.В. Зеленська.
Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак.
Підписано до друку 25.05.2021 р.
Зам. № 16. Тираж 25 прим.

Видавець та виготовлювач
НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190
Тел./факс: 400-65-87, тел.: 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: library@chl.kiev.ua

